

Broj/Broj: 03/1-50-14-7-10/12
Sarajevo/Sarajevo, 15. 2. 2012.

PREDMET: Informacija o posjetu Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost BiH poligonu za uništavanje streljiva i minsko-eksplozivnih sredstava u Glamoču, 9. 12. 2011.

Dana 9. 11. 2011. godine članovi Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost BiH posjetili su poligon za uništavanje streljiva i minsko-eksplozivnih sredstava (u daljnjem tekstu: MiMES) metodom detonacije na lokaciji „Gladna Brda“ u Glamoču. Posjet je realiziran uz potporu Misije OESS-a i Stožera NATO-a u BiH.

U posjetu su u ime Zajedničkog povjerenstva bili: Dušanka Majkić, predsjedateljica, Beriz Belkić i Krunoslav Vrdoljak, članovi Povjerenstva, te Željko Grubešić, stručni savjetnik, i Jovica Katić, stručni suradnik u Zajedničkom povjerenstvu za obranu i sigurnost BiH.

U ime Parlamentarne skupštine BiH, ovaj posjet pratio je i Boško Šiljegović, parlamentarni vojni povjerenik BiH.

Domaćini ovoj aktivnosti bili su generali Oružanih snaga BiH: general-bojnik Rizvo Pleh, brigadni general Dragan Vuković i brigadni general Ivica Jerkić.

U ime lokalne zajednice, posjet su pratili predstavnici Općine Glamoč, na čelu s Radovanom Markovićem, načelnikom Općine.

Posjet Glamoču pratili su i predstavnici međunarodnih organizacija: Jasna Dragičević i Yuri Padun, Misija OESS-a u BiH, i Lejla Hadžihasanović, Stožer NATO-a u Sarajevu.

Cilj posjeta bio je omogućiti članovima Povjerenstva da neposredno razgovaraju s profesionalnim vojnim osobama koje rade na poslovima uništavanja MiMES-a o problemima s kojima se susreću u obavljanju svojih svakodnevnih aktivnosti, te na temelju toga naći najbolje modalitete za ubrzanje procesa uništenja MiMES-a u BiH. Povjerenstvo se također željelo upoznati i s problemima s kojima se susreću žitelji Glamoča, ali i s nadležnim predstavnicima općinskih vlasti razgovarati o potpori lokalnih vlasti koji daju procesu uništenja MiMES-a na lokaciji koja se nalazi na teritoriju ove općine, kao i o problemima lokalnog stanovništva koje živi u neposrednoj blizini poligona za uništavanje MiMES-a, što

se naročito očituje u problemima s izuzetim privatnim zemljištem od strane Oružanih snaga BiH za potrebe ovoga poligona.

Prvi dio posjeta realiziran je u vojarni „Glamoč“, gdje je članovima Povjerenstva prezentiran rad 7. logističke bojne Oružanih snaga BiH (u daljnjem tekstu: OSBiH). Prezentaciju rada vodili su bojničar Zoran Klipa, zapovjednik 7. bojne, i pukovnik Dževad Denunović, zapovjednik deminerske bojne. U svojoj su prezentaciji predstavili misiju bojne, te prezentirali članovima Povjerenstva lokaciju za skladištenje MiMES-a „Gladna Brda“ i poligon za uništavanje nestabilnog streljiva „Odvažna Barbara“. Predstavljen je proces uništavanja MiMES-a metodom otvorene detonacije, sustav unutarnjih i vanjskih kontrola ovog procesa, te je naveden podatak da je od 2009. do 2011. godine ovom metodom uništeno preko 740 tona naoružanja. Posebice su se osvrnuli na probleme u radu s kojima se susreću pripadnici bojne, te na iznesene prijedloge za poboljšanje daljnjeg rada.

Dušanka Majkić, predsjedateljica Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost BiH, zahvalila se generalima Oružanih snaga BiH na danoj mogućnosti članovima Povjerenstva da se za vrijeme posjeta neposredno upoznaju s problemima s kojima se susreću pripadnici OSBiH u svome svakodnevnom radu na ovoj lokaciji s jedne strane, kao i s problemima s kojima se susreće lokalna zajednica tijekom realizacije ovog procesa s druge strane. Izrazila je nadu da će ovaj posjet rezultirati još boljom suradnjom između OSBiH i lokalne zajednice u općini Glamoč u budućnosti, te da će se naći dugotrajniji zajednički interes između ovih dviju institucija kada je u pitanju projekt uništavanja naoružanja na poligonu „Odvažna Barbara“.

Krunoslav Vrdoljak, član Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost BiH, izrazio je zadovoljstvo što se izaslanstvo PSBiH i predstavnici OSBiH nalaze na području općine Glamoč i posebno afirmirao ovako dobru reakciju tih institucija kada je u pitanju pomoć u rješavanju problema s kojima se susreću stanovnici ove općine. Podsjetio je na to da građani ove općine dosad nisu osjetili nikakve dobrobiti od procesa uništavanja naoružanja na području općine u kojoj žive, te da su s razlogom nezadovoljni tijekom dosadašnjeg procesa. S druge strane, Bosna i Hercegovina kao država mora se ubrzano rješavati višaka nestabilnog streljiva, kako ne bi došlo do katastrofa većih razmjera. Zadaća je Povjerenstva da, zajedno s pripadnicima OSBiH i predstavnicima Općine Glamoč, nađe rješenje s kojim bi obje strane bile zadovoljne.

Radovan Marković, načelnik Općine Glamoč, podsjetio je na povijest uništavanja MiMES-a na poligonu „Odvažna Barbara“ u Glamoču, navodeći da su poligon prvotno koristile snage NATO-a, a na non njihovog odlaska nastavio ga je koristiti OSBiH. Poligon zauzima ukupnu površinu od oko 100 km² i najveći je problem što 60% tog zemljišta čini privatno vlasništvo, za koje vlasnici posjeda nikada nisu dobili nikakvu naknadu. Općina, s druge strane, s Ministarstvom obrane BiH (u daljnjem tekstu: MOBiH) i OSBiH nikada nije riješila pravni temelj za korištenje toga zemljišta u tu svrhu, tako da ni Općina nije imala temelja da s vlasnicima zemljišta ulazi u rješavanje imovinskopravnih pitanja, iako su pritisci zemljoposjednika na lokalnu zajednicu bili izuzetno jaki. Razmišljanja stanovnika ove općine

idu u smjeru da ovakav način uništavanja MiMES-a uopće nije siguran, te stoga ove radnje uopće ne treba provoditi na području ove općine. U vezi s tim, zamolio je da MOBiH što prije donese potrebne odluke kako bi se legalizirao proces uništenja na ovoj lokaciji i omogućilo rješavanje imovinskopravnih pitanja, kako bi ovaj projekt u budućnosti bio stvarno zajednički projekt MOBiH i OSBiH i Općine Glamoč. Zaključio je da je Glamoč jedna od najsiromašnijih općina u BiH i godišnji proračun ove općine iznosi tek nešto više od 2 milijuna konvertibilnih maraka.

General-bojnik Rizvo Pleh ubijeđen je da sve radnje koje OSBiH poduzima na području ove općine ni približno ne nanose štetu u tolikom omjeru koji predstavljaju pojedini žitelji ove općine, temeljeći to na činjenici da za to postoje i dokazi zasnovani na dosadašnjim tehničkim ispitivanjima je li riječ o klasičnom streljivu, a ne o streljivu koje ima radiokativno djelovanje. Ipak, složio se da nije jednostavno živjeti s problemima s kojima se stanovnici općine Glamoč susreću. Kada je u pitanju uništavanje MiMES-a na ovoj lokaciji, kazao je da pripadnici OSBiH to obavljaju u ograničenom opsegu te se u sezoni ovdje uništi oko 300 tona naoružanja. Stoga je teško za očekivati da se u ovakvim okolnostima može više učiniti s obzirom na prvobitni cilj - ne ugroziti sigurnost stanovništva koje živi u blizini poligona. Kapaciteti se mogu povećati ako bi se nestabilni MiMES uništavao na više lokacija. OSBiH u svakom trenutku može dati općinskom rukovodstvu i svakom stanovniku zasebno precizne informacije o količini sredstava koja se uništavaju, a sam proces uništavanja uvijek može pratiti i netko od predstavnika lokalne zajednice, kako bi se uvjerio u stupanj njegove sigurnosti. Na kraju je kazao da OSBiH s nekoliko lokalnih zajednica u BiH već ima određene zajedničke projekte, uglavnom utemeljene na angažmanu inženjerske bojne OSBiH u pomoći lokalnom stanovništvu, te bi se i s predstavnicima Općine Glamoč mogao pokrenuti sličan projekt.

Brigadni general Ivica Jerkić precizirao je o kojim se zajedničkim projektima radi kada je u pitanju pomoć lokalnim zajednicama. Kazao je kako je postupak za dodjelu pomoći općinama takav da lokalna zajednica treba pripremiti konkretan zahtjev u kojem će definirati na koji način očekuje pomoć pripadnika OSBiH u svojoj općini i uputiti ga MOBiH, koje o tome obavještava Zajednički stožer i Operativno zapovjedništvo OSBiH.

Beriz Belkić, član Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost BiH, kazao je da Povjerenstvo ima odgovornost prema građanima i prvenstveno je zadatak utvrditi koja je vojna imovina perspektivna, te time trajno riješiti imovinskopravni status imovine koju OSBiH koristi za ove namjene. Rješenje je da i ovo zemljište postane dijelom državne vojne imovine, a sadašnjim vlasnicima osigurati potrebnu novčanu naknadu.

Brigadir Asim Spahić kazao je da je OSBiH u fazi uknjižbe ove lokacije u vojnu imovinu. Naveo je podatak da 777.042 m² ili 35% zemljišta čini privatno vlasništvo, a 2.588.310 m² ili 65% otpada na društveno vlasništvo. Pojas oko vojarne „Glamoč“ i skladišta MiMES-a „Gladna brda“ u cijelosti je u državnom vlasništvu, jer je vlasništvo bivšeg Saveznog sekretarijata za narodnu odbranu (SSNO). Kao zaključak se navodi činjenica da se pitanje korištenja poligona za uništenje MiMES-a mora riješiti na način kojim se lokalnim

stanovnicima, koji su vlasnici navedenog zemljišta, daje pravedno obeštećenje ili im se daje alternativno obradivo zemljište na kojem će se moći baviti poljoprivredom.

Dušanka Majkić je nakon rasprave ponudila prijedlog **zaključka**:

- *Članovi Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost BiH će prilikom razmatranja Prijedloga proračuna institucija BiH za 2012. godinu u domovima PSBiH podnijeti amandmane koji će ići u smjeru da se iz novčanih sredstava predviđenih za rad Ministarstva obrane BiH napravi posebno izdvajanje za korištenje poligona za uništavanje nestabilnog MiMES-a u Glamoču.*

Ocijenila je kako bi time općina dobila satisfakciju za poslove uništavanja MiMES-a koje OSBiH provodi na području ove općine, pri čemu navedena izdvajanja ne bi značajnije utjecala za rad MOBiH i OSBiH u 2012. godini.

Po okončanju sastanka u vojarni „Glamoč“ članovi Povjerenstva uputili su se na lokaciju „Gladna brda“, gdje je skladište nestabilnog MiMES-a predviđenog za uništavanje otvorenom detonacijom. U razgovoru s pripadnicima OSBiH upoznali su se s načinom skladištenja nestabilnog MiMES-a i pratećom administrativnom procedurom kojom se vodi kompletan proces, od ulaska naoružanja u skladište pa do njegovog izlaska i upućivanja na poligon za uništavanje.

Nakon obilaska skladišta članovi Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost BiH posjetili su i poligon za uništavanje MiMES-a „Odvažna Barbara“, gdje su u razgovoru s profesionalnim vojnim osobama koje neposredno rade na uništavanju MiMES-a mogli čuti o samom procesu uništavanja MiMES-a na ovom poligonu. Pripadnici OSBiH su članovima Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost BiH demonstrirali uništavanje jedne količine naoružanja, kako bi i praktično pokazali da se proces otvorene detonacije odvija na ovom lokalitetu.

Predsjedateljica Zajedničkog povjerenstva

Dušanka Majkić

Dostavljeno:

- naslovu,
- a/a.